

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov vrnica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo Piazza Caserma št. 2. Odprto reklamacije o proste poštnine.

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Vabilo na naročbo.

Ob koncu zadnjega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval ne od visnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gnotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . . . . . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnistvo.

Peticija

posestnikov Rojanskih za premembo postave z dne 23. junija 1891. v ta namen, da se užitninska črta Tržaška nekoliko umakne

Visoka zbornica!

Se zakonom z dne 23. junija 1891 št. 13 drž. zak. odpravila se je tržaška svobodna luka. Trst je postal zaprto mesto prve vrste, kateremu se je črta užitninskega davka potegnila daleč na okrog. S tem so se do cela spremenile stoletne navade in razmere prebivalstva. Taka prememba pa ni nikakor zboljšala položaj ljudstvu, marveč povsem shujšala. Postala je vsled tega v Trstu do sedaj nepoznana splošna draginja, ki jo občutijo vsi slojevi ljudstva. Da, vsi slojevi ljudstva trpijo po nenavadnih zlih razmerah; posebno pa mi kmetje v krogu užitninskega davka! Nazivamo se kmete, ker obdelujemo slabo nerodovito zemljo, od katere pridelkov si hranimo tako

PODLISTEK.

Majska noč, ali utopljenica.

Ruski napisal N. V. Gogolj, prevedl V. K. Ratimir. V.

Utopljenica.

(Dalje.)

— Zapoj mi, mladi kazak, kako pesnico! naprosila je tiho in nagnila glavo na stran, opustivši svoje goste osence.

— Kako pesen naj ti zapojem, divna gospica?

Solze so se tiho potakale po njenem bledem lici.

— Mladenič, — je dejala, in nekaj nenavadno ganljivega slišalo se je v nje besedi, — mladenič, najdi mi moje mačeho! Saj storim za-te vse. Saj te obdarim. Saj te jako bogato nagradim! Jaz imam zapestnice, svilnate obleke, korale, ovratno lepoticje. Podarim ti pas, obdan s samimi biseri. Jaz imam tudi zlato . . . Mladenič, najdi mi moje mačeho! Ona je grozna čarovnica: jaz nesem imela miru pred njo na belem svetu. Ona me je trpinčila: silila me je delati, kakor pripro-

mo zavidno življenje; ali ne domišljujemo si, da bi se mogli primerjati kmetom notranjih dežel našega cesarstva. V primeri z njimi smo jim mi pravi siromašni osebeki! Saj ne poznamo ni pluga ni brane, ne senenih vil, niti kôse; in kaj se pravi na kmetih živino rediti, niti pojmiti ne moremo. Zlata žitna polja, pisani zeleni travniki, sočnato travo, po katerih se vijo obilovodni potoki, in pa širni gozdi so nam zgolj tuje stvari. Čemu nam tudi plug, brana, senene vile in kôse, ki nemamo polja, da bi orali, bránili in sejali, ki nemamo lepih travnikov, da bi seno kosili? Naša mala zemljišča so v strminah, kjer ni vozne ceste, ampak le ozke stezice; k večem najdeš ozko pôt, po kateri jeden sam voliček mučno vleče pol koška gnoja do kacega pripravnega kraja, od koder se potem na hrbtu znosi na grêde. Da, mi nemamo njiv, nego naša zemljišča so z velikim trudom skup snešene in z najpriprostejšim kamnenim zidom podprte grêde, katere z neizrečenim trudom obdelujemo. In vendar smo meščani velikega mesta prve vrste! Oh, neusmiljena ironija to!! Plačujemo take davke in občinske doklade, kakoršne plačujejo oholi milijonarji, ki imajo svoje bližede in potratne palače na najlepših prostorih tržaškega mesta, in ki uživajo vse ugodnosti in lahkosti, katere jim skrbno pripravlja mestni magistrat, da jim snaži široke ulice in širne trge, da jim povsod stavi svetilke, da jim gradi in lepša potratna šetališča ter jim prireduje vesele godbe po trgih. A nas Rojanske kmete v strminah zanemara popolnoma oni isti magistrat, ki toliko ljubi in tako rad jemlje naš denar, katerega mu plačujemo na davkih in velikih občinskih dokladah. Nam niti ne dá najpotrebnejšega; nam ne koplje vodnjakov in ne postavlja svetilnikov, in za varnost našega imetja se ne skrbi nič.

Med vsemi okoličani smo mi Rojanski kmetje najsiromašniši. Naša zemlja je najbolj nerodovita; treba jo obdelovati z velikim trudom in še večimi stroški. Nje poglavitni, ali prav za prav jedini pridelek,

sto kmetico. Poglej moje lice: ona je spravila rudečico s svojimi nečistimi laki z mojih lic. Poglej na moj beli vrat: on se ne da umiti! ti sinji madeži njenih železnih nohtev se nikakor ne daše umiti! Poglej na moje bele noge: one so mnogo hodile, ne po preprogah samo, — ampak po gorečem pesku, po mokri zemlji, po bodečem trnju! a moje oči? poglej na oči: one ne vidijo radi solz! . . . Najdi jo, mladenič, najdi moje mačeho! . . .

Njen glas, kateri se je na hip nekako povzdignil, se je ustavil. Potok solz se je udrl po njenem belem licu. Nekako težko čuvstvo, polno pomilovanja in žalosti, vzbudilo se je v mladeničevih prsih.

— Jaz sem na vse pripravljen za-te, mila gospica! rekel je on oduševljenim srcem; — a kako, kje najti jo?

— Glej, glej! dejala je hitro: — tukaj je! na bregu se igra v kolu med mojimi deklicami in greje na meseci. A ona je premetena in zvitá. Ona se je spremenila v podobo utopljenice, a jaz vem, jaz slišim, da je tukaj. Meni je težko, meni je hudo radi nje. Jaz ne morem plavati čez-njo lahko in gibčno, kakor

je vino; le to se dá v denar spraviti in le to bi donášalo kmetu plačila za njegov obstanek, če je letina ugodna in ako bi davki ne bili tako zelo hudi. Ali trta, ki je edini naš up, boleha že več let sôm od raznih bolezní: od ôrvivosti, strupene rose, ôrvenje i. d., radi česar tudi mnogo poprej in pogostoma umira, da se mora prav vsako leto z novimi podsajati, ki še le v ôdrtém ali celò v petém letu zarod delajo. Zarad teh bolezní tudi ne rodi nam več tako obilno kakor je nekda, dasitudi jo obdelujemo z največo marljivostjo. Mi tedaj ne pridelujemo več toliko, da bi vsaj pokrivali stroške, ki smo jih imeli za kmetovanje. To pa nam je glavni uzrok, da vedno bolj pešamo in božamo. V dokaz te nedostatnosti navedemo tu to-le neovrgljivo resnico; dober kmet izmej nas ne pridelá v najboljšem vinskem letu več ko 16 hektolitrov vina; imel pa je te-le stroške: 90 dni poprečno 4 delavce z'dnevno plačo od f. 1'10 za vsacega moža najmanj, kar znaša delavskega plačila . . . . . f. 396.— za les, beke, in druge take stvari potrosi . . . . . „ 20.— za žveplo in galico (vitriol) izdá . . . 27'50 gnoja treba 20 košev po f. 3.50 . . . 70.— skup f. 513'50

Vsi delavni stroški znašajo torej . . . . . f. 32'09375 za hektoliter vina. Denimo, da se proda hektoliter vina po . . . 28.— ki se pa ta cena dozda še ni doseгла za naše vino, izhaja primanjkljaj ali izguba od . . . f. 4'09375 za hektoliter. Prištejmo temu pa še sedajni užitninski davek od f. 7.— za hektoliter, znaša potem vsa izguba . . . . . f. 11'09375 od hektolitra: ne gledé na to, da postava za užitninski davek nam ne pripušča svobodne niti jedne same kapljice od našega, na lastni zemlji trudom pridelanega vina, da bi ga pili za svojo potrebo, da bi si okrepčavali z njim svoje v težkem delu onemogle moči.

Mi nemamo drugih dohodkov, mi ne-

riba. Kakor žrebelj tonem in padam na dno. Pojši jo mladenič.

Levko je pogledal na breg: v tenkej, srebrnej megli so se dvigale deklice, lahke kakor senca, v srajčicah, belih kakor smarnice; zlata ovratna lepoticja, koravde, dukati bleščali so na njih vratih; toda blede so bile: njih telo je bilo nekako kakor izdolbeno iz prozornih oblakov in kakor da se je svetilo skozi pri srebrnem meseci. Približale so se skakljaje k njemu. Zaslišali so se glasovi:

— Igrajmo vrana, igraymo vrana! zašumele so vse, kakor potočen trat, v katererega zapihlja v mraku vetrič.

— Katera hoče biti vran?

Začele so srečkati — in jedna deklica je stopila iz tolpe. Levko jo je jel pregledovati. Obličje, obleka, sploh vse na njej je tako, kakor na drugih. Samo to se je opazilo, da je nerada igrala to ulogo. Tolpa se je vzdignila v dolgej vrsti in hitro odletela od napada roparskega sovražnika.

— Ne, jaz nočem biti vrana! dejala je deklica vsa onemogla od utrujenosti: — žal mi je jemati piščeta ubogi materi! „Ti nosi čarovnica“, pomislil je Levko. — „Kdo pa bode vran?“

mamo hiš, da bi jih dajali v najem, naše hiše so le nam samim v stan; mi sploh nemamo nikakoršnih znatnih postranskih zaslužkov. Mi se živimo le od pridelkov naše borne nerodovite zemlje, in od teh pridelkov je vino edino, na koje opiramo vse naše upanje. Ako se naše ženske ob nedeljah in praznikih čednejše oblačijo, ni smeti nam očitati potrate, saj ta boljša ženska oprava se ne kupuje od naših dobičkov; nego one si same prislužijo in prihranijo denarja s pranjem perila, ki se jim dáje v žehto od mestnih družin. Naše ženske se same oblačijo kakor se morejo. Dalje, ako so nekateri naši sinovi spretni rokodelci, da si lepих noveev prislužijo, ni smeti radi tega pripisovati nam imovitosti ali celò bagastva; zakaj oni naši sinovi so se ločili od očetovega doma in preživljajo s svojim zaslužkom svojo lastno družino. Mi kmetje pa ne moremo imeti denarja skozi vse leto, in ga v resnici tudi nemamo, razun ob času, ko prodamo vino. Žal, tudi ta tako krvavo pridobljeni denar ne zadostuje našim sicer skromnim potrebščinam, ne zadostuje, da bi poplačali dolžne davke. In vendar mora biti poravnano oboje to. Da, poravnava se na račun naše lasti. Prisiljeni smo delati dolgove na svoja zemljišča.

Gola, a žalostna resnica je, da nikdo izmed nas nema denarja hranjenega na obrestih, ker kaj tacega v nas sploh mogoče ni. Nasprotno pa je res, da so slabe letine in hudi davki nas ne le tako oslabili, da ne moremo zmagovati davkov, ampak uničili so nam tudi kmetovanje do sile; resnica je, da smo trpivni ali pasivni in da se urno bližamo gotovemu propadu. Nujne pomoči je nam torej silno treba. Ta pomoč pa se da dobiti le, ako so davki in doklade znižajo, ter bi se dala došeči deloma že, ako bi se črta ali meja užitninskega davka nazaj potisnila.

Opirajoč se na tu po resnici našeta dejanja, prosimo najponižneje podpisani: „Visoka zbornica poslancev naj blagovoli staviti visokemu finančnemu mini-

Deklice so začele znova srečkati. — Jaz bodem vrana! rekla je jedna v sredi.

Levko je začel nepremično gledati v njena lica. Hitro in drzno je letela za krdelom in zaganjala se na vse strani, da bi ulovila svojo žrtvo. Tu je Levko opazil, da se njeno telo ne sveti tako, kakor drugih: v njej se je videlo nekaj črnega. Kot bi trenil, zaslišal se je krik: vrana je skočila na jedno iz krdel, zagrabila jo, in Levku se je zdelo, kakor da je zadržla va-njo kremplje, in na njenem lici pokazala se je zlobna radost.

— Čarovnica! je zakričal in naglo pokazal na-njo, obrnivši se k hiši.

Gospica se je zasmejala in deklice so s krikom odvele za seboj vrano, predstavljajočo čarovnico.

— S čim naj te nagradim, mladenič? Znano mi je, da zlata ti ni treba: ti ljubiš Ivanko; toda surovi oče ti ne pusti, da bi se poročil z njo. Sedaj ne bode več branil; vzemi in oddaj mu to pismo . . .

Bela ročica se je stegnila, njeno lice se je nekako čudovito zasvetilo in bleščalo . . . Nerazumljivo in bolestno mu je bilo srce, ko je prijel pismo in zbudil se.

sterstvu predlogo, da se zakon z dne 23. junija 1891. št. 13 drž. zak. v našo korist toliko spremeni, da se črta ali meja užitninskega davka od naših vinogradov nazaj potisne.

Mi se nadejamo ugodne rešitve naše ponižne prošnje najbolj zaradi tega, ker bi visoki erar vsled ožjega kroga davčne črte jako malo trpel na dohodkih, tako da bi se državnim financam prav nič ne poznalo. Visoki erar bi zgubil le toliko, kolikor se ni plačalo užitninskega davka od one malenkosti vina, ki bi si ga mi za svojo domačo potrebo doma obdržali, ker bi od vsega drugega prodanega vina moral kupec plačati užitninski davek na užitninski meji tržaškega mesta, kamor edino mi prodajamo vino, ker je Trst nam najbližni in najmočnejši konsument.*

V Rojanu pri Trstu, 8. grudnia 1891.

Državna užitnina v tržaški okolici *)

Vrli tržaški okoličani v užitninski meji, ki se je postavila ob enem z odpravo proste tržaške luke, pritožujejo se baje šestokrat, da se jim radi vpeljanega užitninskega davka slabije godi, nego ónim okoličanom, ki ne spadajo pod to mejo.

Zdi se nam umestno, da spregovorimo o tej zadevi kratko besedo. Naše menenje namreč je, da so take pritožbe neosnovane in neopravičene, in da je stvar ravno narobe. Le premislimo, kako je z blagom, ki ga uvažajo naši ljudje v Trst na prodaj.

Vino, kolikor se ga pridela v vsej okolici, kupi in popije se večidel v Trstu. Kdo pa plača več davek od te „božje kapljice“, okoličan, ki biva v užitninski meji, ali njega sosed, ki živi zunaj te meje? — Gotovo plača zadnji več; saj mora poštet od vina, ki ga pripelje čez užitninsko črto v Trst na prodaj, vso užitnino, kakor veli postava; za vinorejce v užitninskem obsežji pa je ta pristojbina le povprečna in vsakako manjša, ako naredi, predno jamejo trgati grozdje, dotično pogodbo s finančno upravo.

Jako važno predpravico imajo dalje vinogardci v tržaški užitninski meji, da smejo porabiti oziroma prodati do deset odstotkov natrganega grozdja, ne da bi plačali odnosa užitnino. Te svoboščine drugi našinci v okolici nimajo, dasi bi jim ugajala in po godu bila slehernemu, ki želi

*) Naprošeni smo z jako odlične strani, da objavimo članek ta — tikajoč se vitalnega uprašanja naših okoličanov — ne da bi se strinjali z njega vsebino: vso odgovornost prepuščamo torej gosp. dopisniku samemu. Povdarjati moramo tudi, da je javno menenje po vsej okolici ravno nasprotno nazorom gospoda dopisnika in je tudi petičija, kojoj so nedavno naši Rojančanje izročili državnemu zboru ob tem uprašnju, trdila nasprotno, nego trdi ta naš odlični dopisnik.

VI.

Prebuditev.

Kaj sem spal? rekel je Levko sam pri sebi in ustal z malega grička. — Tako živo je bilo, kakor da bi bilo v resnici! . . . Čudno, čudno! je ponavljal ogleduje se. Mesec nad njegovo glavo kazal je polnoči; povsod je bilo vse tiho, od ribnjaka je pihljaj hlad; nad njim je žalostno stala stara hiša z zaprtimi oboknicami; mah in visoka trava sta kazala, da so se ljudje že davno oddalili iz nje. Tu je stegnil svojo roko, katera je bila ves čas, ko je spal, skrčena, in začuden vzkrilnil, čuteč v njej pismo. — Ah, da bi znal čitati! si je mislil in obračal pismo na vse strani. V tem trenutku se je zaslišal za njim šum.

— Ne bojte se, kar zgrabite ga! Koga bi se bali? saj nas je deset! Jaz stavim, da je to človek, a ne hudič! . . . Tako je kričal župan svojim sopotnikom, in Levko se je čutil zagrabljenega od nekoliko rok, iz-med katerih so se nekatere strahu tresle. — Odloži, prijatelj, svojo strašno krinko! Dovolj si vodil ljudi za nos! rekel je župan in zagrabil ga za

spraviti v Trstu svoje grozdje v denar. Na to stran so toraj gori omenjene pritožbe pravcati „narobe svet“.

Kako pa je gledè na užitnino s kupčijo z jagnjeti, prasiči in domačo perotnino? Komu nese ta več dobička, okoličanom, živčim v užitninski meji, ali okoličanom, bivajočim zunaj nje? — Očividno prvim; kajti le ti smejo brez davka rediti in prodajati navedene živali v tržaškem užitninskem obsežji. Drugi domačinci morajo, kakor Kraševci, Istrani in Furlani, svoje blago, če je hočejo v Trstu razpečati, prej zadačiti in prodajno pravico tako rekoč kupiti. Jasno je tedaj, da gledè na državno užitnino okoličani v užitninski črti niso na slabšem, pač pa mnogo na boljšem, nego njih sosede zunaj te meje. Še bolje pa bi se jim godilo v gmotnem oziru, ako bi si ravno navedene predpravice (privilegije), posebno pa zadnjo, dobro zapomnili in izkoristili.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica. Z dnem 17. decembra zaključila se je proračunska obravnava in s tem tudi zimska sesija. V januarju se sicer zopet snide državni zbor, a menda ne bode obravnaval drugega važnega, nego trgovinske pogodbe. Omenjenega dne bili sti dve seji in o teh dveh sejah nam je še danes poročati. Nadaljevala se je in dovršila obravnava o finančni postavi za leto 1892. Poslanec Pernerstoffer je povdarjal, da je dr. Grégr v svojem govoru silno pretiraval ter je obžaloval, da dr. Grégr ne posveti svoje nadarjenosti — mesto da jo trati z državnopravnimi uprašanji — nekemu drugemu uprašanju, katero tudi ni v zadnji vrsti narodno: uprašanju osvobojenja velike tlačene mase naroda. Govornik je dokazaval, navajajoč posamične slučaje, kako policija krši postave za društva in zborovanja. Še huje se godi časnikařtvu delavskega stanu. Tu se konfiskuje kar vse vprek. — Finančni minister dr. Steinbach izraža svoje prepričanje, da račun dr. Grégra o dohodkih in stroških deželâ češke krone ni osnovan. Kakor je postavil dr. Grégr te dežele proti vsej državi, tako bi se lahko postavila dežela proti deželi, občina proti občini. To pa ne gre, kajti gledati treba vedno na skupnost. Da je izrek Gregrovo „iztisenjeni citroni“ neresničen, prepriča se lahko vsakdo, ako se le ozre po deželah teh. Vlada se pridružuje izjavi poslanca češkega veleposelstva (princa Schwarzenberga), namreč, da take trditve žalijo patrijotško, dinasti-

vrat; — a kar otrpnel je, ko je vprl vanj svoje oko. — Levko! sin! je zakričal in stopivši nazaj spustil roke. — Kaj to si ti, pasja noga! Glej ga no, malopridneža! Jaz premišljujem, kak rogovilež, kak hudir dela neumnosti? a to delaš ti, prismođa, tvojemu očetu, ti razsajaš po ulici, ti zлагаš pesni! . . . He, he, he, Levko! Kaj je to? Gotovo te koža srbi! Zvezite ga!

— Stoj, očka! ukazano mi je, da naj ti oddam to pismo, — rekel je Levko.

— Sedaj mi ni mari pismo, ljubček! Zvezite ga!

— Stoj, gospod župan! rekel je pisar, ko je zagledal pismo, — to je komisarjeva roka!

— Komisarjeva?

— Komisarjeva? ponovili so mehanično sluge.

— Komisarjeva? čudno! še bolj nerazumljivo! si je mislil Levko.

— Čitaj, čitaj! rekel je župan: — kaj piše komisar?

— Poslušajmo, kaj piše komisar! rekel je žganježgalec, drže v zobeh lulo in kresaje ogenj.

Pisar se je odkašljaj in začel čitati:

ško in avstrijsko čutstvovanje. Govornik spominja dra. Grégra na izrek Frana Palackyja, ki je rekel, da Avstrijo bi trebalo osnovati, ako bi je še ne bilo. Se svojim govorom je dr. Grégr slabo uslugo napravil narodu češkemu. Poslanec Romanecuk je povdarjal, da je parlamentariška situacija še vedno nejasna. Večina levice, Poljakov in konservativcev bila bi podobna zvezi tičev in rib, ki naj bi vlekla kak voz. Sedanji parlament zastopa le strankarske interese. Po vladi zahtevana nepolitiška gospodarska politika pokazala se nam je kot politična politika na korist vnanje politike. Cilj ta je gotovo vevlažen, toda mi imamo še drugih visokih ciljev, n. pr. zadovoljnost naroda, po kojih ciljih treba resno težiti. Na rusinski narod treba bolj ozir jemati. To bi bilo v trdnjejši zaslobi državi, nego marsikaka vojaška naredba. — Generalni govornik pro. dr. Menger, polemizoval je jako odločno proti dru. Grégru povdarjajoč, da ni res, da se je pravna akcija vršila na škodo narodu češkemu. V deželnem šolskem svetu pripoznale so se jednake pravice Čehom in Nemcem, istotako v deželnem kulturnem svetu. Osnova jedne nove trgovinske zbornice je tudi na izključljivo korist Čehov. Le Nemci imajo vzrok pritoževati se. Nemci so privolili v preosnovno volilnega reda, kateri preosnovni posledice se sedaj niti ne dajo preračunati. Nam ne bode žal, ako se sprava ne dožene. (Pojte no: mislite-li res, da vam živ kret to verjame?! Op. ur.) Govornik označuje kot prvo in glavno nalogo parlamenta, skleniti pravično narodnostno postavu. Pri sedanjih odnošajih neguje se bizantizem, kojega posledica je, da je celò nek opozicionelni govornik nastopno zaključil svoj govor: „Visoko ministerstvo naj blagoizvoli udanostno ozir jemati na ta predmet.“ Tako govori zastopnik, koji zastopa morda tisuč duš. Zastopniki narodnosti morali bi vedno za to skrbeti, da ne bi mogla žaliti njihovih narodnih pravic kakoršna si bodi ordonanca kacega ministra. Nezdрави ti odnošaji, ki ne značijo drugega, nego absolutizem, demoralizovan po dozdnevem konstitucionalizmu, ne morejo prenehati, dokler se pôtem postave ne reši narodno uprašanje. — Posl. dr. Herold — generalni govornik contra — obžaluje, da se takoj potisne patrijotizem v ospredje, kakor hitro kdo zine besedo, ki je neljuba na desni ali levi. Jaz sem — pravi govornik — avstrijskega mišljenja, menim pa, da je patrijotizem vzvišeno čutstvo, koje ne bi smeli zlorabljati pri vsakej priliki. Narodu češkemu ne treba govoriti o svojem patrijotizmu in svoji lojalnosti. Narod, ki je v resnici lojalen, ne govori o tem, ampak

„Ukaz županu Jevtuhu Makogonenku. Izvedeli smo, da si se ti, stari bedak, mesto da bi popravil prejšnje nedostatke in spravil vas v red, zmešal in da delaš napake“ . . .

— Za Boga, — rekel je župan, — ničesar ne slišim!

Pisar je začel znova!

„Ukaz županu Jetuhu Makogonenku. Izvedeli smo, da si se ti, stari bedak“ . . .

— Stoj, stoj! ni treba! zakričal je župan: — dasi nesem slišal, vendar vem, da tu ni še najglavnejša stvar. Čitaj dalje!

„Vsed tega ti ukazujem, da takoj oženiš svojega sina Levka Makogonenka z Ivanko Petryčenkovo, kazakinjo vaše vasi, in da popraviš mostove na deželni cesti in ne oddajaš domačih konj brez mojega vedenja gospodi, ako pride tudi iz kamevalne palače. Ako pa pri mojem prihodu ne bode izvršen ta moj ukaz, pokličem samo tebe k odgovoru. Komisar, odstavljen poročnik Kozjma Derkač-Drišpanovskij.“

— Glej ga no! dejal je župan in zdehnil. — Ali slišite, ali slišite: za vse se zahteva račun od župana in potem se tudi ravna! brezpogojno ravna! ali ni to,

kaže lojalnost svojo z dejanji. Ako pa ima narod vzrok de nezadovoljnosti, pove to odkrito svojemu knezu, kajti, ako ljudstvo, ki je nezadovoljno, hlina zadovoljnost, potem ni lojalno. Ako bi avstrijska država slonela na pravi historički podlagi, ako bi bila zvesta svojem smotru, nikdar ne bi govorili tako proti njej (kakor je govoril Grégr), kajti potem bi si v pojmu „država“ misliti to, kar v resnici je država, ne pa tega, kar se jej podtika, strankarske programe in strankarske ozire. Dolžnost vseh patrijotičkih mož bi bila, da se češko državno pravo, ki je globoko ukoreninjeno v prepričanju naroda, spravi v sklad z interesi skupne monarhije, kajti: kakor hitro bi nastalo protislovje mej deželami češke krone in avstrijsko državo, prenehala bi avstrijska država in ne bi je našli več na zemljevidu. Govornik omenjal je potem na razsežno dunajskih punkcij ter namenov, koje goje Nemci s temi punkcijami. Gotovo je, da je češka kraljeva krona se svojim bleskom podelila habsburški hiši veljavo v svetovnosgodovinskih dogodkih, da je češka kraljeva krona zabranila, da na mestu, kjer je Avstrija, ne stoji razširjeno nemško cesarstvo, kojega vladajo sedaj v Berlinu. Govornik je zaključil: Nehajte vender enkrat z dunajskimi punkcijami. Nikdo jih noče in miru — ki je glavni smoter te pravne akcije — izvestno ne dosežemo žnjimi. In dokler ne spravite te pravne akcije raz dnevni red, tako dolgo ne bode miru na Češkem in tako dolgo nam ne kaže drugega, nego odločna in krepka opozicija proti sedanjemu sistemu. Na večer je bila še jedna kratka seja, pri katere zaključku je predsednik Chlumeccky objavil, da je prihodnja seja dne 8. januarja.

Različne vesti.

Srečno novo leto!

Srečo nebá,
Srečo sereá,
Tukaj na svetu;
In blagodar
Božji vsikdar,
V novemu letu!

Imenovanje. Okrajni glavar v Voloski, Jettmar, imenovan je namestniškim svetovalcem pri namestništvu tržaškem.

Umrli je dne 13. decembra t. l. v Kopru častni kanonik Michalich Jakob in bil pokopan dne 15. dec. (v terek). — Zadnje prijaznost Slovincem je skezal s tem, da je meseca avgusta pošiljal slovenskim volilcem pomjanske žu-

prosim . . . A tebe, — nadaljeval je on, obrnivši se k Levku, — oženim vsled komisarjevega ukaza, — dasi se mi zdi čudno kako je mogel to izvedeti; samo palico moraš še pokusiti prej! Ono, veš, katera visi doma na steni pri kotu! Jutri jih dobiš . . . Kje si dobil to pismo?

Neglede na iznenadenje, katero ga je doletelo, je imel Levko vendar še toliko razuma, da je pripravil drug odgovor in utajil pravo istino, na kak način je dobil pismo.

— Sinoči, odgovoril je Levko, — odpravil sem se v mesto in srečal komisarja, ko je baš stopil iz voza. Ko je izvedel, da sem jaz iz naše vasi, mi je dal to pismo in ukazal mi, da naj ti povem, očka, da pride tudi k nam na kosilo.

— On je rekel to?

— Da, on.

— Ali slišite? rekel je ponosno župan in obrnil se k sopotnikom: — sam komisar pride k našemu bratu, t. j. k meni na kosilo. O! . . . Tu je župan vzdignil svoj prst in postavil glavo tako, kakor da bi kaj poslušal. — Komisar, ali slišite, komisar pride k meni na kosilo!

panije pretilna pisma, ali da naj volijo pri občinskih volitvah — za Italijane, ali pa naj plačajo precej dolg, kateri so nekateri dolžni veliki cerkvi v Kopru. — N. V. M. P.!

K položaju. Nemška levica prejela je torej svoje božično darilo: nje član, grof Kuenburg, postal je minister brez portfelja. Grof Kuenburg ostane član kluba nemške levice in je s tem zadostno označena njega naloga: zastopati načela stranke svoje pri ministerskih posvetovanjih. Jako značilno je, kako tolmačijo oficijozni organi in organi nemških liberalcev dogodek ta. Prvi trdijo, da sta se vlada in nemška levica izdatno približali jedna drugi, poslednji pa — kakor da jih je malo sram — zanikajo to, trdijo, da ostane razmerje med omenjeno stranko in vlado isto, kakoršna je bilo doslej. Prepričanje naše je to, da imajo prvi prav, kajti sedanja naša vlada stala je itak že davno v nemško-liberalnem taboru se svojimi poznanimi, četudi javno ne pripoznamimi nameni. Germanizacija je vodilna misel na tej in oni strani. Sicer pa nas to imenovanje nikakor ni presenetilo, ker je je zahtevala logika dejstvi — da govorimo z modro našo Triesterico. Samo da gospoda ne delajo računa brez krčmarja; tudi mi smo še tu.

Deželni zbori štajerski, solnograški in goriški so se sešli dne 28. t. m. Poslednjega pozdravila sta gg. deželni glavar in vladni zastopnik v obeh deželnih jezikih. Deželni zbor goriški se je istega dne zopet zaključil, ko je v sprejel provizorij za deželno gospodarstvo.

Ogerski državni zbor je razpuščen.

Tržaški mestni svet nadaljeval je večerj obravnavo o mestnem proračunu za leto 1892. Svetnik Pahor priporočal je ob tej priliki, da se razni, nepredvidjeni stroški kolikor možno skrčijo ter da se kaplanija „pri lovcu“ temeljito prenovi. Župan je obljubil ugoditi želji tej. V podporo učencem italijanskega učiteljskega v Roveredu dovolil se podpora 1200 gl. dalje, dokler se v Trstu ne osnuje italijansko učiteljske. Svetnik Nabergoj interpeloval je župana o stanju predpriprav za predlogo, tikajočo se odmerjenja taks posestnikom konj v okolici. Poročevalec Verneda odgovarja, da se dotična predloga skoro predloži. Don Pahor je priporočal, da se na domače posestnike kamenolomov kolikor možno ozirjemale pri oddajanju del. G. župan je obljubil ugoditi želji tej. Svetnik Nabergoj je priporočal, da se postavi v proračun za leto 1892. primeren znesek za dovršenje vožne ceste na Kontovelj. Tudi to je obljubil g. župan.

O aféri veleč. g. kapelana Logarja, odnosno o postopanju mestnega zbora proti temu gospodu izpregovoriti nam je

Kaj misliš, gospod pisar, in ti, prijatelj, to ni popolnoma puhla čast, kaj ne?

— Kolikor se vem spominjati, — pripomnil je pisar, — ni še nobeden župan komisarja pogostil.

— Vsak župan ni jednak! rekel je zadovoljno župan. Njegove ustnice so se skrivile in nekaj jednakega kakor hripav smeh, podoben bolj bobnenju oddaljenega groma, zaslišal se je iz njegovih ust. — Kaj misliš, gospod pisar, bi bilo treba dati ukaz radi imenitnega gosta, da bi prinesli iz vsake hiše vsaj jedno piščo, platna, ali kar-si-bodi . . . A? . . .

— Seveda, gospod župan!

— Kdaj pa bode svatba, očka? prašal je Levko.

— Svatba? Ali bi ti dal svatbo! . . . Pa nu, radi imenitnega gosta . . . jutri vaju poroči pop. Bes vas plantaj! Naj razvidi komisar, kaj se pravi točnost! Otroci, sedaj pa le spat! Idite domov! . . . Današnji slučaj spominja me časa, ko sem . . . Pri teh besedah je župan ponosno pogledal, kakor navadno.

— Nu, sedaj bode župan pripovedoval, kako je vozil carico! rekel je Levko ter naglo in radostno korakal k znanej hiši, okroženej z nizkimi višnjami. —

še par besedi. Gospoda so uložili tožbo proti g. kapelanu; dobro, tega jim ne more nikdo zabraniti. Toda, ko je slavno c. k. državno pravdnštvo izreklo, da nima povoda kazenski pestovati proti njemu, ali z drugimi besedami: da se g. kapelan ni z ničemer pregrešil, uklonili naj bi se bili sodbi tej. Dá, uklonili so se sicer, dobro vedoči, da jim je vsaka nadaljnja pot preprečena, ali uklonili so se ponavljajoč svoja neosnovana obdolževanja. Se svojim konečnim sklepom pregrešili so se po menjenju odličnega jurista, proti § 300 k. z.

Dopolnilna volitev. Pri večerajšnji dopolnilni volitvi za IV. razred bil je izvoljen v mestni svet g. Carlo Banelli. Danes voli I. razred jednega svetnika.

Slovanska čitalnica v Trstu priredi jutri zvečer v svojih prekrasnih prostorih „Silvestrov večer“. Sodeči po pripravah znanega marljivega odbora in spominajoči se prelepih večerov preteklih let smo trdno prepričani, da bode tudi ta veselica izpala v ponos in čast našemu odličnemu slovenskemu društvu.

„Tržaški Sokol“ priredi jutri svoj običajni „Silvestrov večer.“

„Silvestrov večer“ proslavlja v svojih prostorih tudi „Tržaško podporno in bralno društvo“. Vstop je prost. Gosti, upeljani po članih, dobro došli!

Plesni odsek „Delalskega podp. društva“ uljudno vabi na zabavni „Plesni venček“, kateri bode v soboto dne 2. januarja 1892. v dvorani gospoda Mally-ja (ulica Torrente šte. 16.) Plesal se bode novi ples „SLOVAN“. Med odmorom deklamuje gospica A. Archova, Gorazdovo: „Kronanje v Zagrebu“. Komičen prizor: „On je p. res neumen“ sestavil je in aranžuje gospod A. Janša. — Ustopnina je 50 kr. za gospode. — Toileta navadna. — Začetek točno ob 9. uri zvečer. — Radodarnosti se ne stavljajo meje.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti nabralo se je v soboto 26. t. m. v veseli družbi na Proseku 85 kr. Gospa Ema Bartel je darovala 1 gl.

Za „Božičnico“ ženski podružnici so poslali iz Pazina: g. župnik Miklavčič 4 gl., dr. O. Rybač 3 gl. in g. Jelusič 60 nč. Eliza Dolenc (Tiskarna Dolenc) je darovala 3 gl., g. Žitko Fran 2 gl. Hvala vsem!

Božičnica otroškega vrta družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu se je vršila v torek dne 22. t. m. Do 5. ure popoldne prišlo je v dvorano toliko občinstva, da smo stali kar rama pri rami. Iz mesta je došlo lepo število gospode, posebno častno je bil zastopan odbor tržaške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda. Ni brez pomena, da so se udeležili domači Rojanci v tolikem številu lepega tega večera. Domačinom, kateri so bili isti večer z uspehom

„Bog ti daj nebesa, dobra krasotica!“ si je mislil. „Da bi se večno smehljala na onem svetu med svetimi angelji! Nikomu ne povem o čudovitosti nocojšnje noči; samo tobi, Ivanka, jo odkrijem: samo ti mi bodeš verojela in molila za dušo nesrečne utopljenice!“ Tu se je približal hiši: okno bilo je odprto; mesečni žarki so svetili skozi in padali na spečo Ivanka; njena glava je bila naslonjena na roko; lica so bila goreča; ustnice so se pregibnile in nejasno izgovorile njegovo ime. „Spi, moja krasotica! Naj se ti sanja vse najboljše na svetu! Toda vse to ne bode boljše nego ono, ko se midva prebudiva!“ Prekrižavši jo, je zaprl okno in tiho odšel. Črez nekoliko minut je vse že spalo na vasi. Samo mesec je še plaval po neizmernih puščavah krasnega ukrajinskega neba. Prijeten duh se je razširjal v visodini, in noč, divna noč bila je veličastno razsvetljena. Tako prekrasna je bila zemlja v divnem srebrnem blesku! Toda nikdo ni več čutil te krasote: vse je že mirno spavalo. Le tu pa tam pretrgalo je lajanje psov molčanje, in pijani Kalenik se je še dolgo sprehajal po tihih ulicah ter iskal svojo hišo.

otročičev popolnoma zadovoljni, priporočati je, naj se čisto spominjajo „Podružnice na Greti“ ter zanjo nabirajo radovoljne doneske. Božičnica začela se je z „Molitvijo“. Za tem nastopil je prvomestnik podružnice, g. Dragotin Martelanc, pozdravljajoč navzoče občinstvo ter zahvaljujoč je na mnogoštevilnem obisku „Božičnice“, osobito pa v lepem številu prisustvujoče mestno gospodo. Isto tako zahvalil se je govornik vsem darovalkam in darovateljem, kateri so pripomogli, da se obdarujejo nedolžna naša deca. Naši otročiči se ne smejo nadejati bogatih darov pri božičnem drevesu, kakor n. pr. otroci bogatih mestnih starišev; poskrbelo pa se je le, da dobé obleke — kar je najpotrebnejše. Ne bodemo razpravljali tu vsako točko posebe, omenjamo le, da se je celi program jako ugodno izvršil — posebno se je bilo čuditi otročičem deklamovalcem (deklicam in dečkom) gledé glasnega in čistega izgovaranja besed ter popolne neustrašljivosti. Zeló se je dopadal tudi prizor „Mladi vojaci“; mali poveljnik držal se je res kot pravi vojaški poveljnik! — Krilati angelček (deklica M. Čokelj) zahvalil se je potem v dolgem in lepem govoru darovalkam in darovateljem in s „cesarsko pesnijo“ zaključili so otročiči zadnji del programa. Prav je tako; začeni z molitvijo in končavši s „cesarsko pesnijo“ pokaže se lahko svetu, kake namene ima naša šolska družba. Gospici I. Fabija ni jevi vrtnarici tega vrta, je le častitati na ugodnem uspehu — in letos posebno, ako poštujemo veliko število otročičev. — Po končanem vsporedu bilo je obdarovanih z obleko do 55 otročičev, a vsi ti in ostali dobili so vrečice, napolnjene s sadjem in sladčicami. Spomin na lepo napravljeno in razsvitljeno božično drevo — in darove, prejete v tem narodnem zavodu v dan božičnice — vse to vplivalo bode še v poznejših letih ugodno na sedanje otročiče. — Omenjamo še, da kakor vsako leto v dan božičnice, okrasili so Rojanski rodoljubje i letos dvorano z raznimi zastavami, ter napravili primeren odrček. Slava jim!

Občinskim glavarjem v Dolini je bil dne 22. t. m. spet enoglasno izvoljen g. Ivan Slavec. Vrlemu možu čestitamo.

Draginjska doklada državnim uradnikom. Vesti z Dunaja javljajo, je finančni minister dovolil uradnikom zadnjih treh vrst, poslujočim po mestih z 40.000 ali več prebivalci, draginjsko doklado letnih 120 gl. od novega leta naprej.

„Pevsko in bralno društvo na Opčinah“ imelo bode na Silvestrov večer dne 31. decembra t. l. ob 7 uri v Malalanovih prostorih svoj redni letni občinski zbor, kateremu se p. n. člani uljudno vabijo. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, a) tajnika, b) blagajnika. 2. Volitev novega odbora, 3. Pri prosti zabavi petje in tombola. ODBOR.

Zavarovalna banka „Slavija“ vsprejme dva akvizitèrja za stroko zavarovanja na življenje in dva akvizitèrja za požarno stroko. Plača stalna. Kdor se čuti sposobnega za jedno teh služeb, obrne naj se do glavnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani.

Iz Kala pri sv. Petru se nam piše: Že leta 1856. so naši pradedje pod našo vasjo Kal sezidali neko kapelico ter postavili v njo kip D. M., kateri stoji še danes. Seveda je že pretoklo 235 let od istega časa. Kapela se je spremenila tako, da je jela kazati na svoj propad. To nas je jelo skrbeti; zato smo začeli misliti na novo stavišče, ali žali Bog pri tem nam je bila druga nadloga za hrbtom: pomanjkanje denarja; brez tega se pa take stvari vršiti ne morajo. Žalostno smo zrli na to staro kapelico, katera nam je nekaj mejnik, pošiljajoč zadnje pozdrave ónim, koje odnašamo iz vasi — k večnemu počitku. Ali pomoči si nismo mogli. Kar nenadoma napoči veseli glas — čujte — da nam preblagorodni gospod Jakob Mankoč kapelo sezida. Kdo je bil veselejši od našega vaščana! In tako je bilo tudi res. Naš rojak, g. Jakob Mankoč, posestnik v Kalu, posestnik in trgovec v Trstu pokazal je svoje blago srce do naš vaščanov, pokazal je svojo ljubezen do

Boga s tem, da je na svoje lastne stroške dal postaviti kapelo na novem mestu in sicer tako, da mora mimoidoči popotnik strmeti nad človeškim umom, ki je to izdelal. Kapela je iz samega rezanega kamna in stavila se je pod vodstvom g. inženjerja Skalmaninija iz Trsta. Stavbo je izvrševal tukajšnji kamnosek Miha Stegu, slikarje pa je oskrbel poznani slikar Ogrin z Vrhnike. Izpolnila se je torej naša najprisernejša želja in iz dna srca kličemo: hvala ti naš dobrotnik! Bog Ti plati, vrli naš rojak, g. Mankoč! Pokazal si srce svoje, vneto za čast božjo in srečo svojih rojakov. Iskrena hvaležnost teh poslednjih bodi Ti v plačilo!

Omeniti nam je tudi, da imamo mej nami še neko drugo blago dušo; in ta je naš vrli narodnjak g. Ivan Žnidaršič, posestnik in trgovec v Kalu. Tudi ta je pokazal ljubezen svojo do vaščanov s tem, da nam je v našo podružnico omislil lep križev pot. Bog povrni stoterokrat tudi njemu!

V imenu vaščanov: I. I.

Iz Škrbine se nam piše: Sprejmite zopet glas iz naše, sedaj — hvala Bogu! — z drave Škrbine. Neizrečeno radost napravil je naš gospod učitelj vsem vaščanom s tem, da nam je za svete božične praznike izvežbal lep mešan zbor. Osobito pri sv. maši, na sv. večer bili smo do solz ganeni. Celó prečastitemu g. župniku sezalo je do srca, videčemu radost našo. Gospodoma župniku in učitelju voščimo najiskrenejša, da bi še dolgo vrsto let mej nami izvrševala vzvišene svoje dolžnosti.

Lepa zaslonba miru v občini naši je tudi tukajšnje „Bralno društvo“. Odkar zahajajo ljudje v društvo to, prišel je marsikdo do blagodejnega izpoznanja: še le sedaj sprevidevajo ljudje, kake važnosti so taka národna društva. — Še neko drugo veselje doživeli smo nedavno ob priliki, ko je prišel mej nas prebl. gospod okrajni glavar iz Sežane. G. glavarja pozdravil je seveda prvi naš g. župan, a vsprejeloga je vse starešinstvo. Pok možnarjev in razlegajoče zvonjenje naznanjala sta radost našo. G. glavar ogledal si je cerkev, potem pa prostor, namenjen za novo šolsko poslopje. Poslednje so že zida in bode imelo dve nadstropji. Osobito lep bode sprednji del. Na tem pa je priznati zaslug našemu županu, ki župani v našo popolno zadovoljnost. Napravil nam je lepo cesto proti sv. Mihelu ter iz Lipe do Škrbine, a zdaj se nadaljuje skozi Rubije na Rifenberg. Nadejamo se, da nam skoro razdeli občinski pašnik. Na dan 30. t. m. razpisana je javna seja v ta namen, da se razširi trg pred cerkvijo ter napravi vodnjak. Omislili smo si tudi 4 svetilke, da se izognemo nesrečam na cesti. Hvala in čast torej našemu županu! L. A.

Vabilo k Silvestrovemu večeru, kateri priredi Čitalnica Postojnska v četrtek dne 31. grudnia 1891. v svojih prostorih. Vspored: 1. Nagovor, govori g. A. Ditrich. 2. P. H. Sattner: „Opomin k petju“, mešan zbor. 3. S. Gregorič: „V pepelnicej noči“, deklamuje gosp. A. Šibenik. 4. Kojandič: „Njega ni“, moški zbor z bariton-solo (g. A. Ditrich) in četverospovom. 5. „Lahko noč“, četverospov. 6. Bob iz Kranja. 7. Šaljiva dražba. 8. Prosta zabava. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Ustopnina: Posamezne osebe 60 kr., rodbine 1 gl. — Čisti dohodek te zabave namenjen je ubogim pogorelcem v Rakitniku, zato se i velikodušnosti ne stavijo meje. — Gledé na dobrodelni namen vabi k obilni vdeležbi. ODBOR.

„Slovenskega Pravnika“ šte. 12. prinaša sledečo vsebino: 1. K razlagi §-a 51. zemlj. zakona. — 2. O stavi (Konec) — 3. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo. — 4. Iz upravne prakse: K §-u 57. obrtnega reda. — 5. Književna poročila. — 6. Razne vesti. — 7. Vabilo.

„Lipe ostane doma“. Ta veseli prizor pri „božičnici“ so zvršili prav dobro sledeči učenci IV. raz.: J. Durnik (Lipe), J. Šnidaršič (Ivan) in Vidmar (Anica). Oče

bil je voditelj sam. — Ker so nas nekatere gospe in gospodje prosili, da tudi te objavimo smo jim s tem ugodili.

Listnica upravnštva.

Gg. H. C. Komen; S. L. Gorjansko; Bralno društvo Črnikal; M. Roč; dr. F. Ljubljani; M. P. Idrija; v redu; I. B. Laze; prejeli.

Javna zahvala.

Podpisani obč. odbor se najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki so količkaj pripomogli, da sta se naša cerkev in pokopališče mogla popolnoma prenoviti in popraviti; sosebno pa izraža svojo najtoplejo zahvalo preblg. posp. E. Dolencu, graščaku, g. Ivanu Premrou, tuk. posestniku in č. gospej Neži Nolli, ki so v ta namen največ žrtvovali.

V Orehku, dne 24. decembra 1891.

Za obč. odbor:
Jakob Krištan.

Javna zahvala.

Vsem blagim darovateljicam in darovateljem, ki so se svojo darežljivostjo pripomogli, da so se otroci iz otroškega vrta družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu tako lepo obdarili o priliki „Božičnice“, bódi izrečena najprišrečnejša zahvala. Blagim dobrotnikom povrni ljubi Bog stoterokrati!

V Trstu, dne 26. decembra 1891.

Ivan Hvastja
v imenu mnozih.

ZAHVALA.

Prisrčno zahvalo izražamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, koji so nam o britki izgubi našega nepozabnega očeta

Ivana Tosti-ja učitelja v pokoji

izrazili toliko sočutja, ter ga v tako obilem številu spremili k večnemu počitku. Prisrčna hvala tudi g. duhovniku za večkratno obiskovanje v boleznih, domačemu učiteljestvu na udeležbi pogreba posebno pa g. Kante-tu, koji je edini prišel od učiteljstva sez. okraja k slednjemu sprevodu.

V Lokvi, 24. decembra 1891.

Žalujoči otroci.

„Slovanski Svet“

ki izhaja v Trstu dvakrat na mesec na 16 velikih straneh, ima v vsaki številki članke o politiki Slovanov v obče in avstro-ogerskih posebe, potem članke in spise o slovanski kulturi, sosebno o slovanski umetnosti kot taki in umetni obrti posebe, učene razprave in kritike o cerkvenih vprašanjih, o slovanski literaturi, redna poročila iz Rusije, pa tudi iz drugih slovanskih krajev. Zabeležuje najvažnejše dogodke vseh slovanskih narodnostij, dežel, držav in pa literaturo, ki se dostaje Slovanstva kot takega. Priobčuje tudi pesmi, odstavke in sestavke po izvornikih iz vseh slovanskih jezikov, sosebno pa takih, kateri so pisani v cirilici. Slovanske pesmi v cirilici se posebe razlagajo. V cirilici se priobčujejo tudi slovenske pesmi in slovanski sestavki kakor tudi prevodi n. pr. slovanskih pesmij na ruski jezik.

Leta 1892 se začne takoj od začetka priobčevati večja za Slovence in v obče zapadne Slovane važna razprava o rimski, potem pa grško-slovanski liturgiji.

„Slovanski Svet“, namenjen na prvem mestu slovenskemu nacobraženemu občinstvu, je popolnoma od vsake stranke in v obče od vsake strani nezavisno glasilo, in stoji na leto 4, pol leta 2 in četrt leta 1 glđ.; za ljudske učitelje in dijake pa na leto glđ. 3.60, pol leta glđ. 1.80 in četrt leta 90 kr. Naročnina se pošilja podpisaneu v Trst.

Fran Podgornik,
izdajatelj „Slovanskega Sveta“
v Trstu.

Išče se ženska,

zmožna za specerijski dučan, katera bi takav posel samostalno voditi znala. 1-4 Sve dalje pove uprava „Edinosti“.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Svoji k svojim!

Kdor ima kupiti kuhinjske, namizne in druge priprave, poišče naj trdko

B. MODIC & GREBENC

na voglu Via S. Giovanni in Via Nuova.

Gg. zasebniki, krčmarji in č. duhovščina najde tam v ozbilji vsakovrstnega porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, po najnižjih cenah.

Tudi pisanim naročilom se točno vatreže ter zahtevano blago nemudoma in z najmanjšimi troški depošlje naročilu.

Specijaliteti.

V zalogi imamo tudi sv. podobne in kipe za okrašnje grobnih spomenikov iz najfinjšega porcelana. 5-5

AVGUST BRUNNER

TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica

Augusta Brunner-ja

prevzame vsa sem spadajoča dela kakor: STROJE, PRESE, SE-SALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, vešja in manja POPRAVLJANJA.

Za notranje dežele prosto carine.

Die Maschine-Fabrik und Eisengiesserei von

August Brunner

übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN. Nach dem Inlande zollfrei.

Telefon št. 291. 24-24

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana érta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-42

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Veliko zalogo

môke in otrob na veliko

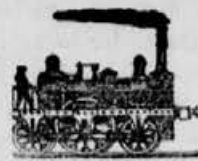
priporoča trdko

IVAN H. POHLY V TRSTU

Via Coroneo št. 9. 2-11

CARLO PIRELLI

mejnarnadni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje. 18-18

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 toč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9-12. ure opoldne. Zneske do 100 glđ. precej, zneske preko 100 do 1000 glđ mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 glđ. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 5%
Posojuje na državne papirje avstro-ograde do 1000 glđ. po 5 1/2%
Višje zneske od 1000 do 5000 glđ. v večje svote po 5%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 3. septembra 1891. 24-24

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 3%	30-dnevni odkaz 2%
8- " 3 1/2%	3-mesečni 2 1/2%
30- " 3 1/2%	6- " 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova borestna tarifa na temelju odpovedi od 15 septembra, 19. septembra in 11. oktobra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-24 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi. Trst, 11. septembra 1891. 24-24

Grlema bol kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrieme izliečiti rabljenjom

NADARENH 1-8

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih nočih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacijaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 12-52

Nič več kašlja!

PRSNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 nvč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtom truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatilja velja 80 nvč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelej koži — cena 3 plašterov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubie. 8-12

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Vinski ekstrakt.

Za tranotno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specijalitetu.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 glđ. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezek okus in se dobiya le pri meni. Cena 8 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vatešvi pouk o uporabljanju.

Razun teh specijalitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov itd. najbolj in nenadkriljivo kakovosti. Recept prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik
20-20 in PRAG. 7-50

Iščejo se solidni zastopniki.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisмени strojevi provideljnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te prepruća se osobito za ove vrsti tiskanic kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije i zavitke s napisom, preporučene karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorhom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (ekladisću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sliedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih škol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana . . . n. 60
Sodnijski obrasci zastavl B. Trnovce . . . n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara . . . n. 40
Ljudmila prevod J. Lešana . . . n. 20
Filip prevod Križmana . . . n. 20
Antigona prevod Križmana . . . n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin . . . n. 20
Istra pjesma „A. K.“ . . . n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskavnica i drugog, molimo naznačiti to čeno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Piazza Caserma št. 2. (uhod iz via Pesa).

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.